Д-р Мартин Руменов Тасков, дм – катедра „Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“

На 07.07.2025 г. успешно е защитен дисертационен труд на тема „Медикаментозно асоциирана остеонекроза на челюстите – морбидност, функционални нарушения и последици. Оценка на влиянието им върху качеството на живот.“ от д-р Мартин Руменов Тасков, катедра „Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“, ФДМ, МУ-София. Научни ръководители на д-р Тасков са проф. д-р Павел Кирилов Станимиров, доктор – ръководител катедра „Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“ на ФДМ към МУ-София и доц. д-р Ася Андриянова Консулова-Кирова, дм – Началник клиника по медицинска онкология – УСБАЛ по онкология „Проф. д-р Иван Черноземски“, София.

На д-р Тасков е присъдена ОНС „Доктор“ по докторска програма „Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“.

Дисертационният труд се състои 176 страници и е онагледен с: 60 таблици, 62 фигури и 8 приложения. Библиографията включва 197 литературни източника, от които 2 на кирилица и 195 на латиница.

Медикаментозно-асоциираната остеонекроза на челюстите (МАОНЧ) представлява тежко усложнение, свързано с приложението на антирезорбтивни и антиангиогенни медикаменти при пациенти с онкологични заболявания и остеопороза. Заболяването се характеризира с хронично протичане, болка, функционални нарушения и неблагоприятно отражение върху качеството на живот, свързано със здравето. Въпреки натрупаните данни в литературата, редица аспекти, свързани с клиничната изява, субективните оплаквания, качеството на живот и информираността на пациентите и медицинските специалисти, остават недостатъчно изяснени.

Дисертационният труд е посветен на изследване на пациенти с МАОНЧ, като се анализират тяхната морбидност, функционалните нарушения, клиничните последици и влиянието на заболяването върху качеството им на живот. Изследването е проведено проспективно в периода 2021–2024 г. и включва 64 пациенти с МАОНЧ, 161 клиницисти и 99 студенти по дентална медицина, с цел оценка на информираността, възприятията и терапевтичните нагласи по отношение на заболяването.

Чрез използването на стандартизирани психометрични инструменти (WHOQOL-BREF, OHIP-14, EORTC QLQ-C30, EQ-5D и визуална аналогова скала) се установява, че пациентите с МАОНЧ имат по-ниско качество на живот, по-високи нива на физическа болка, изразени функционални ограничения и психологичен дискомфорт в сравнение с контролната група. Анализът не показва статистически значима връзка между стадия на остеонекрозата и оценката за качество на живот. Установява се ниска информираност сред пациентите относно риска от развитие на МАОНЧ преди започване на антирезорбтивна терапия, както и несигурност в терапевтичното поведение сред лекарите по дентална медицина и студентите. Видът на прилаганата антирезорбтивна терапия не оказва съществено влияние върху качеството на живот на пациентите. Не се установява и статистически значима връзка между броя на приемите на антирезорбтивни медикаменти и стадия на остеонекрозата, както и между броя на апликациите и субективната оценка за качество на живот.

Голяма част от пациентите с МАОНЧ не са били предварително информирани за риска от развитие на заболяването и не са получили указания за провеждане на профилактични дентални прегледи преди започване на антирезорбтивната терапия. Медицинските специалисти оценяват собственото си ниво на информираност по темата като средно, като повечето от тях разпознават основно бифосфонатите като рискови

медикаменти. Липсата на достатъчна информираност сред пациентите представлява проблем в профилактиката и управлението на МАОНЧ.

Лекарите по дентална медицина и студентите по дентална медицина често изпитват несигурност при лечението на пациенти с МАОНЧ, докато специалистите по орална и лицево-челюстна хирургия демонстрират по-висока степен на увереност както в денталното, така и в хирургичното лечение на тези пациенти. Повечето медицински специалисти подчертават значението на профилактичните дентални прегледи и поддържането на добра локална орална хигиена с хлорхексидин като основна превантивна мярка при пациенти, провеждащи антирезорбтивна терапия.

В изследването за първи път в България се анализира влиянието на морбидността, функционалните нарушения и клиничните последици при пациенти с медикаментозно-асоциирана остеонекроза на челюстите върху качеството на живот, като най-силно засегнатите аспекти са физическата болка, функционалните ограничения и психологичният дискомфорт. За първи път у нас се изследва и информираността на пациентите, приемали антирезорбтивни медикаменти, относно риска от развитие на МАОНЧ и необходимостта от профилактични мерки, като се установява ниско ниво на предварителна информираност и липса на ясни указания от страна на лекуващите специалисти. За първи път се проучва субективното възприятие на лекарите по дентална медицина и специалистите по орална и лицево-челюстна хирургия относно тежестта на заболяването и влиянието му върху качеството на живот, като се потвърждава наличието на разминаване между субективната оценка на специалистите и на пациентите. Потвърдителен характер има и хипотезата, че клиницистите често възприемат морбидността при пациентите с МАОНЧ като по-тежка в сравнение със субективното възприятие на самите пациенти.